

Zaslužimo preveč ali premalo?

Osebnih dohodkov so prav gotovo med najbolj občutljivejšimi »točkami« delovnih ljudi in občanov. Pri našem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo so naredili pregled osebnih dohodkov v posameznih dejavnostih v občini. Vprašalnike so poslali vsem delovnim organizacijam v občini, vendar jih sedem s področja gospodarstva in ena z negospodarstva odgovorov niso poslale. Analiza je pokazala, da 40 odstotkov ljudi v občini lani na mesec ni zaslužilo več kot osem tisoč dinarjev.

V analizi je zajetih skupaj 16.841 delavcev in od tega jih je v gospodarstvu zaposlenih trikrat več kot v negospodarstvu pri tem pa je zanimivo, da pri gospodarstvu odstotek ljudi pada bolj ko so osebni dohodki višji, medtem ko v negospodarstvu ta odstotek raste. Če samo pogledamo, kako je z najvišjimi osebnimi dohodki: v gospodarstvu je lani mesečno zaslužilo med 19 in 20 tisoč dinarji 63 delavcev, v negospodarstvu pa 72, več kot 20.000

dinarjev pa je v gospodarstvu zaslužilo 231 delavcev (od skupno 12.184), v negospodarstvu pa 164 ljudi od skupno 4.657.

Ob tem pa je treba pogledati, kako »visoko« se povzpnejo osebni dohodki v nekaterih družbenih dejavnostih, na primer v zdravstvu in socialnem varstvu, kjer je lani poprečno na mesec prejelo do 6.000 dinarjev 210 delavcev, nato pa številka zelo hitro pada in nad 20 tisoč dinarjev ni »zaslužil« nihče. Slika tudi pri izobraževanju ni dosti boljša.

Žal v analizi ni natančnega podatka, koliko delavcev je lani mesečno dobilo manj kot 5.000 dinarjev osebnega dohodka, zato so člani izvršnega sveta, ko so o tem vprašanju razpravljali, sklenili, da je treba dobiti tudi ta podatek, saj je bilo tudi takih delavcev v občini nekaj. Obenem pa je treba pregledati tudi strukturo ostalih delavcev v občini in njihove osebne dohodke.

16. MAJA PRAZNIČNO NA DOBROVI

Vzorno sodelovanje s koroškimi Slovenci

Sodelovanje in prijateljstvo med krajevno skupnostjo Dobrova in Koroškimi Slovenci je prve korenine pognalo že leta 1963, v zadnjih letih pa se je razvilo v tesno in nadvse plodno in pristrčno prijateljstvo.

Tako na kulturnem kot športnem področju so tako Dobrovčani in njihovi prijatelji s Koroškega predstavili širšemu krogu krajanov svoje življenje in delo, običaje, pesmi in plese. Pomerili so se na športnih poljih v malem nogometu, šahu, namiznem tenisu.

Najtesnejše pa je sodelovanje prav na kulturnem področju. Če samo za primer vzamemo leto 1979, ko so v Bilčovsu onkraj meje potovali člani dobrovskega pevskega zbora, folklorne skupine osnovne šole Dobrova, Neža Maurer in Minka Krvina, leto prej se je Dobrovčanom predstavil pevski zbor iz Bilčovsa, junija 1979 je bila na Dobrovi razstava fotografij etnografskih znamenitosti in značilnosti Bilčovsa.

Tudi mlade tamburaše zbora Zarja Dobrovčani že poznajo in zadnje leto že tretje leto tudi organizirajo enotedensko letovanje ob morju v Pacugu. To je za tamburaše obenem tudi priložnost, da lahko vadijo.

Na Dobrovi so sodelovanje z zamejskimi Slovenci še razširili in pritegnili tudi Slovensko prosvetno društvo za Občin v Italiji, letos pa nameravajo priključiti tudi mladinske organiza-

cije in šolsko mladino.

Ta mesec so Dobrovčani nastopili na prireditvi v Železni Kapli, kjer so izkupiček ob prireditvi namenili za obnovo našega obmorskega letovišča v Pacugu.

Koroški Slovenci bodo tudi letos sodelovali na proslavi krajevnega praznika KS Dobrova, ki bo letos 16. maja, ker je 7. maja delovni dan.

Že dopoldne 16. maja bo ob 10. uri otvoritev obnovljene »Gaugerjeve« hiše v Žirovnikovem grabnu. V tej hiši je med NOB dalj časa bival centralni komite ZKS in člani IO OF Slovenije ter od tu usmerjali slovensko vstajo proti okupatorju in domačim izdajalcem.

Tega dne bodo tudi športna srečanja in kulturne prireditve na katerih bodo sodelovali vsi enote Tone Tomšič iz Vižmarij, športno društvo Polhov Gradec, Horjul, Dobrova, ter športniki Slovenske Koroške. Nogometni turnir bo potekal od 8. ure zjutraj na igrišču ŠD Dobrova v vasi Gaberje – pod polhograjsko cesto. Namiznoteniški turnir bo v dvorani na Dobrovi.

Ob 18. uri bo slavnostna prireditev z zasedanjem delegatske skupščine KS. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi priznanja KS in bronasti znak OF najzaslužnejšim krajanom, za dosežke na športnem področju pa bodo udeleženci tekmovalni prejeli športna priznanja. Dobimo se torej 16. maja na Dobrovi!

Združitev daje Utensiliji polet

Utensilia je kot tovarna in kolektiv kot prerajena, odkar se je vključila v TOZD v delovno organizacijo Avtomontaža. Ta združitev je očitno dala polet zaposlenim, torej tisto bistveno, kar je v preteklosti manjkalo članom kolektiva. Delo v sklopu takšne velike delovne organizacije je očitno dovolj močna spodbuda in ta volja botruje nadaljnjim uspehom. Seveda pa je res, da so se v tem času spremenile razmere na trgu, da je Avtomontaža zagotovila nov proizvodni program za del proizvodnje, da so sami v Utensiliji naredili nekaj novih stvari, skratka na vsakem koraku je čutili preporod.

Predsednik delavskega sveta Utensilije Tone Dolničar pravi: »Združitev z Avtomontažo je zahtevala veliko naporov in angažiranje vseh družbenopolitičnih organizacij in političnih sil. Nismo namreč hoteli v združevanje zaradi nekakšnih političnih interesov in nismo se želeli prenatgati. Mislim, da je bilo z obeh strani vse temeljito pretehtano in zato tudi stvari tečejo kot je treba. Res so nekateri v začetku pričakovali skorajda čudeže, da bomo s samo združitvijo že naredili vse. Temu ni tako, saj je treba delati in če pridno delaš, imaš v takšni organizaciji možnost za uspeh, saj nisi potem miali kolektiv na velikem trgu, temveč si v sklopu velike firme z 10 TOZD in 2100 zaposlenimi kot je to Avtomontaža. Mislim, da smo oboji zadovoljni in da smo se hitro prilagodili novim razmeram. Naša matična delovna organizacija se bo širila na Viču, saj imajo v Šiški že premalo prostora. V naši občini nameravamo sezidati novo tovarno, ki bo izdelovala grelne naprave za avtobuse in stanovanja. To bo razvijala Avtomontaža kot matična firma.«

Narejena tretjina več

Lansko leto je bilo za Utensilio zelo uspešno. Celotni prihodek je bil 170 milijonov. To ni veliko pri 331 zaposlenih, vendar je treba upoštevati, da je to skorajda samo delo, ker materiali, iz katerih v Utensiliji izdelujejo izdelke, niso dra-

goceni in jih je zelo malo. Zato sama številka o celotnem prihodu ni posebej reprezentativna, saj gre za delovno intenzivno industrijo. Finančno so imeli lani za 53 odstotkov boljši rezultat kot leto prej, obseg pa se je povečal za 29 odstotkov. Drugo je posledica inflacije. Res pa so morali v Utensiliji gospodariti boljše, ker so se domače cene dvignile, tuji trg pa naših visokih cen seveda ne priznava. Pri petini vsega narejenega, kar so izvolili, so morali biti zato visoko



Živko Murgelj



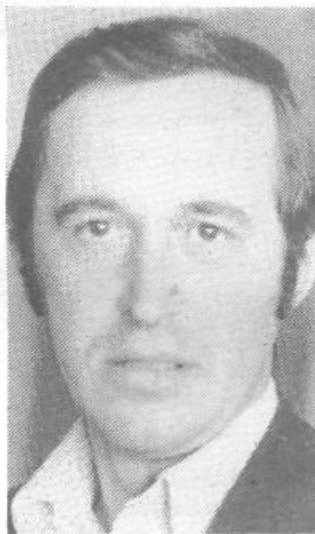
Maks Močnik

produktivni. V izvoz je šlo 33 milijonov dinarjev. Utensilia je po izboru utensilij za tekstilno industrijo in to lesenih, plastičnih in kovinskih eden največjih proizvajalcev v Evropi. Zato tudi ni čudno, da so lani presegli plan izvoza za 54 odstotkov in da so pokrili uvoz z izvozom. »Izvozili bi lahko še neprimerno več«, je povedal vodja nabavne in prodajne službe Živko Murgelj, »vendar več

s sedanjo opremo ne moremo narediti. Domače potrebe so velike in moramo jih upoštevati. Lahko bi pustili domači trg nezaložen, pa bi vse izvozili. Mislimo pa, da bi bila to prevelika škoda, pa čeprav bi se mi potem lahko hvalili, da vse prodamo na tuje in da imamo ogromen izvoz itd. Mislimo, da je stabilizacijsko pravilno, da najprej založimo domači trg.«

Previsoke domače cene

Letos bodo v Utensiliji izvozili po planu za 40 milijonov. Če bi imeli modernejšo opremo, bi lahko izvozili precej več. Potem bi lahko uvedli na primer celo drugo izmeno in naredili še več. S sedanjo opremo to ni mogoče. Letos so



Tone Dolničar



Jože Rožun

že izvozili za 10 milijonov dinarjev izdelkov. Kovinskih utensilij na zahodna tržišča skorajda ni mogoče izvažati. Krivec so predvsem naše cene. »Zunanji trg ne sprejme takšnih vrtoglavih dvigov cen in sploh tako visokih cen, kot jih dosežejo naši domači proizvajalci. Cene lesa, izdelkov črne in barvne metalurgije, kemičnih izdelkov, energetike, transportnih sredstev itd. so višje, mi pa ceneje ne

moremo proizvajati«, ocenjujejo komunisti v Utensiliji, kot nam je povedal sekretar osnovne organizacije ZK Jože Rožun. »Lanski ukrepi ZIS o sproščanju cen v večini primerov niso umirili podražitenih tokov, nasprotno, nekateri so to takoj izkoristili in vse zelo podražili. Izkoristili so konjunkturo in svoj monopolni položaj.«

Na tak način seveda ne bo mogoče stabilizirati gospodarstva, niti več izvažati, če se lahko domači proizvajalci ne dravo razvijajo na račun monopolov in nezdrave rasti, ker so zaščiteni kot medvedje pred zunanjo konkurenco.

Utensilia izvažata na zahodna tržišča le nekaj lesenih utensilij, glavni del izvoza pa gre v Azijo in Afriko. Največji kupci so Egipt, Irak, Pakistan, Sri Lanka, Sirija in Iran. Nekaj izvažajo pa še na trg Velike Britanije in ZRN.

Omejitve so zmanjšale prodajo

Začasen uvoz repromateriala za izdelke, ki jih delajo za izvoz, bi precej pomagal tovarni, vendar tak način ni mogoč, ker je težko točno določiti namen, saj izdelujejo več izdelkov hkrati. Zato mora Utensilia plačevati za vse uvožene materiale, ki jih potem izvozijo, carine. Dolgotrajni administrativni postopki pri izvozu pa tudi niso spodbudni za izvoznike.

»Prodali bi lahko še precej več in bi povečana naročila že nekako opravili, pa nas je lani prizadela stabilizacijska omejitev kilometrin in potnih stroškov. To nam je povzročilo precej škode, saj takšni ukrepi, ki udrihajo kar počez, naredijo več škode kot koristi«, ugotavlja predsednik sindikata Maks Močnik. »Če ne bi bilo lani razcveta tekstilne industrije in da so nas iskali kupci, bi mi zaradi teh omejitev zelo slabo poslovali. Prepoved uvoza opreme, velik izvoz tkanin in konfekcije, oživitve tekstilne industrije... to nam je pomagalo. Seveda pa ni nikjer rečeno, da se bo to nadaljevalo in zato moramo mi le razviti prodajo. To pa ni mogoče, če te omejujejo in ti s tem delajo škodo administrativni organi.«

»Mi smo lani dosegli te uspehe z manjšim številom zaposlenih kot prej, torej smo resnično dvignili produktivnost. Tudi osebni dohodki pri nas niso slabi, saj dobimo poprečno na mesec delavec pri nas 8300 dinarjev. To pomeni, da napredujemo tudi na tem področju v primerjavi s prej, ko osebni dohodki niso bili zavidanja vredni«, pojasnjuje vodja kadrovske splošne službe inž. Matija Nik.

MILOVAN DIMITRIČ